

A politika feladata 75 éve és ma is a független, erős, keresztény, nemzeti Magyarország megteremtése - mondta Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter a Kállay-kormány megalakulásának 75. és Kállay Miklós halálának 50. évfordulója alkalmából Budapesten rendezett konferencián. A kormánypárti politikus a két világháború közötti időszak megítéléséről szólva arra hívta fel a figyelmet, hogy 1920 és 1944 között egy csonka országból sikerült fejlődő, erős Magyarországot teremteni. Vajon sikerült-e ugyanez a magyar politikai elitnek egy másik hasonlóan hosszú időszakban, a rendszerváltás óta eltelt 27 esztendőben? - tette fel a kérdést.

Lázár János szerint irigylésre méltó azok bátorsága, akik olyan könnyedén ítélik meg az elmúlt idők politikusait, miközben a magyar történelem egyik legfontosabb tanulsága éppen az, hogy a politika mindig jelen idejű, utólag számon kérni hiábavaló.

Kállay Miklós generációja számára meghatározó élmény volt már az első világháború, tapasztalatból tudták, micsoda pusztulás és káosz követhet egy elvesztett háborút - idézte fel. Hozzátette: Kállay Miklós is az első világháború utáni rendszert megalapozó "szegedi gondolat" híveként küzdött a keresztény, nemzeti, magyar állam helyreállításáért és a bolsevizmus ellen.

Kállay Miklós korszakot meghatározó, 1921 és 1931 között miniszterelnöki posztot betöltő Bethlen István felfedezettje és követője volt, és mint ilyen, kiemelten fontosnak tartotta a konszolidációt és a békés revíziót. Mindemellett maga is mintagazdaságot működtetett, földművelésügyi államtitkárként és miniszterként pedig az egész magyar mezőgazdaságért

dolgozott, az 1930-as évek derekán mintegy válságmenedzserként próbálta enyhíteni a világgazdasági válság következményeit - fogalmazott Lázár János.

A magyar mezőgazdaság versenyképessége, megfelelő piacok felkutatása a termékeinek döntő volt a két világháború közötti rendszer stabilitása szempontjából. Az 1930-as években Németországgal kötött bilaterális egyezmények idővel egyre inkább maguk után vonták az ország politikai elköteleződését is, ám a Nyugattól nem számíthatott segítségre Magyarország - jelentette ki a miniszter.

Kállay Miklós kormányra kerüléséről szólva a miniszter kiemelte: akkor már a két legfontosabb feladat az ország gazdasági, katonai erőforrásainak megőrzése és a zsidóság megmentése volt a németektől. Az 1944 márciusi német megszállásnak is épp ez volt az oka: az ország gazdasági kifosztása és a zsidóság elpusztítása.

Kállay Miklós mindvégig a nemzet függetlenségének, az ország szuverenitásának megőrzéséért dolgozott. Nyugodt, tiszta lelkiismerettel emlékezhetünk rá - jelentette ki Lázár János.

A miniszter szerint egy magyar politikusnak mindig dilemmát okoz a Kelethez, illetve Nyugathoz fűződő viszony kérdése. Az 1940-es években nem is volt válasza a magyar politikai elitnek arra helyzetre, amikor a német és az orosz megszállást is el akarták kerülni, ugyanakkor a nyugati segítségnek semmi realitása nem volt - mondta.

Lázár János a kormány nevében, Orbán Viktor miniszterelnök megbízásából köszöntette a konferencia résztvevőit.

Boross Péter volt miniszterelnök a konferencián arra hívta fel a figyelmet, hogy a két világháború közötti időszak politikusainak megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül az a két történelmi trauma, amely az egész korszakot alapvetően meghatározta: Trianon és a Tanácsköztársaság. A revízió, a békediktátum megváltoztatása mögött példátlan nemzeti egység állt, és ettől a politikai vezetés sem függetleníthette magát.

Sokáig nem lehetett tudni, miként osztotta fel egymás között a világot a Nyugat és a sztálini Szovjetunió. Kállay Miklós egy lehetetlen helyzetben vállalta fel a nemzetmentést - tette hozzá Boross Péter.

Fülöp Mihály egyetemi tanár előadásában úgy fogalmazott, hogy amikor a nyugati nagyhatalmak Németország szövetségeseit kiugrásra bíztatták a háborúból, meglehetősen cinikus stratégiai kalkulációt követtek. E szerint minden egyes ilyen ország német katonai megszállása csökkentette az 1944 júniusi normandiai partraszállás nyomán megnyíló második front ellen bevethető német hadosztályok számát. Olaszország megszállása azt is megmutatta, mit jelent Európa felosztása a győztes nagyhatalmak között, mi várhat a szovjet érdekszférába kerülő országokra. Moszkva már a világháború alatt jelezte, hogy a Szovjetunióban elkövetett bűnökért nemcsak a magyar kormánynak, hanem a népnek is bűnhődnie kell - hívta fel a figyelmet.

Kállay Miklós a két világháború között volt földművelésügyi államtitkár, miniszter. 1942 és 1944 között miniszterelnökként próbálta az országot kivezetni a németek oldalán viselt háborúból, visszaszerezni a függetlenséget és semleges státuszt biztosítani. Az 1944. márciusi német megszállás után bujkált, az októberi nyilas hatalomátvételt követően pedig a sopronkőhidai börtönben, majd Mauthausenben és Dachauban raboskodott. A második világháború után Olaszországban, majd az Egyesült Államokban élt, 1967-ben bekövetkezett haláláig. Felesége 1945-ben Budapest ostromakor vesztette életét.

A Magyarország sorsfordító esztendői: Kállay Miklós miniszterelnökségének mérlege című konferenciát a VERITAS Történetkutató Intézet, valamint a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár szervezte. A rendezvényen részt vett a Kállay-család több tagja.

(MTI)